

Notulen

Aan

Beheeradviesgroep

Datum en tijd bespreking

12 juni 2020, 13.30 - 16.30 uur

Plaats bespreking

Bezoekerscentrum Oranjekom

Datum

2 juli 2020

Contactpersoon

Secretariaat BAG

bag.secretariaat@waternet.nl

Onderwerp bespreking

Bijeenkomst Beheeradviesgroep

Aanwezig

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 en 13

Aanwezig namens Waternet

14 en 15

Notulist

16

Afwezig met bericht

17, 18 (Leden van de BAG)

19, 20 en 21 (Waternet)

Afwezig zonder bericht

22

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering om 13.50 uur en heet de aanwezigen welkom bij deze vergadering in de open lucht. Hij start met een voorstelronde en tevens inventarisatie wat de aanwezigen de afgelopen periode positief is opgevallen.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen / actualiteiten

Datum veldbezoek exclosures 2 juli 2020 (2 groepen) en veldbezoek adelaarsvaren 3 juli 2020

Naar aanleiding van een uitgezette datumprikker zijn de data vastgesteld waarop subgroepen van de BAG de veldbezoeken bijwonen. Via het BAG-secretariaat wordt afgestemd wie op welke datum deelneemt. Degenen die zich nog niet hebben opgegeven, kunnen dat alsnog doen via het BAG-secretariaat. **Actie**

In de bijlage 'Mededelingen bij overleg 20200612' zijn de mededelingen toegelicht. Over de onderstaande onderwerpen zijn vragen gesteld of opmerkingen gemaakt.

Initiatieven provincies inzake stikstofproblematiek

De provincies zijn rond de jaarwisseling 2019/2020 door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) benaderd met de opdracht om vaart te zetten achter het nadenken over mogelijkheden voor de stikstofproblematiek. Hierna heeft veelvuldig overleg plaatsgevonden tussen de minister en de gedeputeerden. In Noord- en Zuid-Holland en in Utrecht zijn verschillende overlegvormen ingericht om de mogelijkheden met natuurbeheerorganisaties te bespreken. In Noord-Holland zijn gebiedstafels ingericht, maar die zijn door de coronacrisis nog niet van de grond gekomen. De natuurbeheerorganisaties hebben gezamenlijk afgesproken het thema stikstofproblematiek opnieuw te agenderen bij de gedeputeerde van Noord-Holland om vaart achter het proces te zetten. Naast het voorgaande is recent het rapport van het Adviescollege Stikstofproblematiek van oud-minister Remkes uitgebracht. Het kabinet heeft haar eigen koers al uitgezet. E.a. zal in de tweede kamer nog worden besproken.

Op een van de maatregelen die uit de inventarisatie van de mogelijkheden in de verschillende natuurgebieden volgde, wordt door de provincie Noord-Holland actie ondernomen. Het gaat om het uitbreiden van het natuurareaal waardoor de bestaande natuur meer ruimte en slagkracht krijgt, waardoor het robuuster kan worden. In het gesprek met de provincie is benoemd dat er al jaren geen tempo wordt gemaakt op de kansen die er liggen. De provincie stond open voor het in gang zetten van het proces door middel van onorthodoxe maatregelen. Dit lijkt nu serieuze vormen aan te nemen. Waternet heeft de kansen voor aankoop van natuurareaal in beeld gebracht. Hierover wordt momenteel onderhandeld. In Utrecht vinden soortgelijke gesprekken met de provincie plaats als in Noord-Holland. In Zuid-Holland wordt een driesporenbeleid gevolgd. Via sectortafels - waarin industrie, landbouw, gemeenten en natuurbeheerders zijn vertegenwoordigd - worden de bronnen voor alle sectoren in beeld gebracht en vervolgens worden de reductiemogelijkheden onderzocht. Daarnaast wordt een bufferzonebeleid verkend en wordt het vergunningenbeleid onder de loep genomen. Deze sporen zouden kansen voor de natuur moeten opleveren. De provincie Zuid-Holland heeft toegezegd dat het natuurnetwerk voor 2027 gereed is. Hiervoor is budget. Omdat de aankoop van grond vaak lastig is, is het risico dat dit onderdeel traag blijft verlopen.

Formule 1

Het woord 'samenwerking' in de toelichting moet worden gelezen als 'overleg'. Als in Zandvoort de formule 1-race wordt gehouden, wordt de Zandvoortselaan afgesloten. Hierdoor is een hoofdingang van de AWD niet bereikbaar. Met de organisatie is hierover overlegd, alsmede over het inzetten van de parkeerplaats voor bijvoorbeeld gebruik door hulpdiensten.

Toegang AWD tijdens de coronacrisis

Waternet heeft ernaar gestreefd de AWD gedurende de afgelopen maanden voor het publiek toegankelijk te houden vanwege de grote behoefte om buiten te kunnen recreëren. Dit is zonder noemenswaardige problemen gelukt. In het begin was het open houden spannend, omdat de veiligheidsregio's verschillende noodmaatregelen hadden getroffen. Bij de poorten was extra hulp aanwezig om de regels onder de aandacht te brengen.

Damhertenbeheer

De indruk vanuit een onafhankelijke telling (BMP) dat er minder damherten dan voorgaand jaar in de AWD zijn, sluit aan bij andere waarnemingen. Hedenochtend heeft de faunabeheereenheid (FBE) het telrapport besproken. Dit wordt vandaag vastgesteld door het bestuur van de FBE en in week 25 2020

gepubliceerd. De FBE heeft een aantal scenario's opgesteld en deze laten doorrekenen door Wageningen Universiteit. De scenario's en doorrekeningen zijn basisgegevens voor het nieuwe Fauna Beheer Plan. De telling heeft in 2020 vanwege Corona, op een andere wijze plaatsgevonden dan voorheen. Een aantal deskundigen heeft onderzocht of het wijzigen van de telmethodiek tot een andere uitkomst leidt. Uit de vergelijking van verschillende tellingen blijkt dat de telling behoorlijk betrouwbaar is. De telling toont aan dat het beleid, dat is gericht op beperking van de groei van de populatie, resultaat heeft gehad. Dit beleid nog een jaar aanhouden resulteert in een stagnerende groei. Als gevolg van het beleid is het aantal mannelijke dieren verhoudingsgewijs toegenomen. De komende jaren richt het beleid zich op een afname van de mannelijke dieren. Momenteel is de verhouding mannelijk/vrouwelijk ca. 50/50. Er hebben ook tellingen plaatsgevonden met behulp van LIDAR en luchtfoto's. Dit is een geslaagd experiment. 100% tellen is onmogelijk, omdat met name dennenbomen het zicht op de herten ontnemen. Eerdere experimenten met warmtebeelden waren minder geslaagd.

Eind juni 2020 wordt het nieuwe faunabeheerplan voor de komende vijf jaar door de FBE vastgesteld. De provincies Noord- en Zuid-Holland streven ernaar het nieuwe faunabeheerplan medio augustus 2020 vast te stellen en gelijktijdig de vergunning en ontheffing voor de komende vijf jaar te verlenen. Waternet houdt hierbij rekening met juridische procedures. Het faunabeheerplan omhelst een voortzetting van het huidige beleid, omdat de doelstellingen uit het huidige plan nog niet zijn behaald.

Een afname van de mannelijke damhertenpopulatie is gewenst, omdat zij vooral in de winter slopers zijn en alle laag bij de grond zijnde begroeiing vernielen. Omdat de groei uit de populatie is, ontstaat er nu ruimte om meer te sturen op de mannetjes.

Verzoek ruiters voor extra ruiterspad

De ruitervereniging heeft verzocht om een extra ruiterspad in de AWD, om een lus in de regio te verkrijgen. Over het door de ruitervereniging ingediende voorstel heeft Waternet met de vereniging gesproken. De stichtingen Duinbehoud en Natuurbelang zijn hierbij betrokken. Stichting Duinbehoud heeft een oriënterend gesprek met de ruitervereniging gevoerd waarin de bezwaren en hetgeen acceptabel is, zijn besproken. Waternet bestudeert de huidige voorstellen. De BAG-leden wordt gevraagd wie hierover in werkgroepverband wil meedenken. Aanmelden is mogelijk bij het BAG-secretariaat. **Actie** In de vergadering van september 2020 volgt een voorstel aan de BAG. De reactie op het voorstel van stichting Natuurbelang wordt, indien akkoord door Stichting Natuurbelang en de ruiterverenigingen gedeeld met de BAG. **Actie**

3. Stukken vergadering 3 april 2020

3.a Goedkeuren notulen vergadering 22 november 2019

De notulen van de vergadering van 22 november 2019 worden ongewijzigd vastgesteld.

3.b Vragen / opmerkingen / aanvullingen vanuit de BAG op verzonden stukken

Werkzaamheden ten behoeve van herstel habitats

In de tabel zijn de projecten vermeld inzake de beheerwerkzaamheden die de komende twee jaar zullen worden uitgevoerd met als doel herstel van de natuurwaarden. Bij een deel van de projecten zijn reeds BAG-leden betrokken. Wie belangstelling heeft voor betrokkenheid bij een project, kan dit aan het BAG-secretariaat kenbaar maken. **Actie**

Voorstel uitwerking bosvisie

In de winter 2020/2021 vindt er geen bosbeheer plaats waardoor er tijd is voor het uitwerken van de bosvisie. Uit inventarisaties blijkt dat er in delen van de AWD bossen in ontwikkeling zijn met een grote

potentie. Een potentiële beheersmaatregel is om hiervan exclusies te maken, vanwege de grote kans dat in deze gebieden de begroeiing onder de bomen terugkomt. Het gevolg hiervan zal een discussie zijn over meer of minder omheiningen in de AWD. De bossen hebben veel te lijden van de herten, de ondergroei is nagenoeg verdwenen. Een optie is de potentievolle bossen te beschermen middels hekken tot de hertenpopulatie is teruggebracht.

Door de bomen het bos weer zien

Dit document betreft een overzicht van hetgeen er speelt op het gebied van rijks- en provinciaal beleid. De landelijke bosstrategie vanuit LNV heeft de ambitie om bosareaal uit te breiden. De provincies hebben de opdracht gekregen te onderzoeken waar hiervoor mogelijkheden zijn. Provincie Noord-Holland heeft recent haar bijdrage in beeld gebracht. Omdat deze provincie veelal bestaat uit open landschappen, is de bijdrage beperkt. Het wordt ook landelijk een uitdaging om de geformuleerde ambities waar te maken.

Over de zin onder 3 (Bomen buiten het bos) "Dit gaat over het landelijk en stedelijk gebied en is voor de AWD niet relevant." wordt opgemerkt dat het zinvol kan zijn om te kijken naar ecologische verbindingen vanuit de AWD. Dit wordt meegenomen in het kader van het robuuster maken van het natuurareaal.

4. Beheer strandreservaat Noordvoort

De aanleiding voor dit agendapunt zijn de Formule 1-races, waarbij werd besloten om het strand tussen Noordwijk en Zandvoort als verbindingsroute te gebruiken. Hierover ontstond veel commotie. Vanuit de context dat de gemeenten Noordwijk en Zandvoort op grond van hun APV bevoegd gezag verantwoordelijk zijn voor het verlenen van ontheffingen ten aanzien van strandgebruik, heeft Waternet geen proactieve rol hierin gepakt. Beide gemeenten hebben in het voortraject wel ambtelijk advies gevraagd aan de projectgroep Noordvoort. De projectgroep heeft meegedacht in de voorwaarden voor de ontheffingen. Waternet is in deze projectgroep vertegenwoordigd naast ook de Vogel en Natuurvereniging Noordwijk (VNVN), Staatsbosbeheer, Vogelwerkgroep Zuid- Kennemerland, IVN Zuid-Kennemerland, Hoogheemraadschap van Rijnland en Rijkswaterstaat. Het negatieve advies van de projectgroep Noordvoort is niet opgevolgd door de gemeentes, een aantal voorwaarden voor ontheffing wel.

Om het project Noordvoort, dat deels op Waternetterrein ligt, als een geheel te beheren en er een visie op te ontwikkelen, is de vraag op welke wijze dat mogelijk is. Er wordt gevraagd te bezien in hoeverre de BAG daarbij benut kan worden. Afsproken wordt aansluitend aan de BAG-vergadering van september 2020 op veldbezoek te gaan naar Noordvoort. De bij dit project vanuit Waternet betrokken projectleider wordt gevraagd dit bezoek voor te bereiden tezamen met het BAG-lid dat vanuit de VNVN bij het project is betrokken. Daarbij wordt dan inzicht gegeven in de ontstaansgeschiedenis van dit project en de verdeling van de rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende stakeholders. Waternet werkt op dit moment aan een volgende fase van het project waarbij het aantal verstuingen wordt uitgebreid. Daaraan kan tijdens het veldbezoek ook aandacht worden besteed.

5. Rondvraag

Er zijn geen vragen voor de rondvraag.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun inbreng. Aansluitend fietsen de aanwezigen naar Panneland voor het veldbezoek

6. Veldbezoek Panneland: invulling citizen science

Het doel van het veldbezoek naar de enclosure bij Panneland is de vraag hoe citizen science kan worden ingezet voor projecten bij Waternet. Een van de middelen daarvoor is de app ObsIdentify. Deze app helpt om planten, dieren (insecten) en paddenstoelen te herkennen en de gebruiker meer over de natuur te leren. De data in de app zijn gevalideerd door deskundigen. Door het aanmaken van een account kunnen de herkenningen worden opgeslagen en worden de waarnemingen opgenomen op www.waarnemingen.nl. Van hieruit kunnen beheerders, beleidsmakers en onderzoekers er mee aan de slag. De waarnemingen zijn gekoppeld aan de locatie waar de herkenning heeft plaatsgevonden.

Van de 16 enclosures op Panneland worden er 14 wetenschappelijk beoordeeld door promotieonderzoek van de Universiteit van Amsterdam. Hiervoor is gestart met een nulmeting op basis van referentiegebieden met eenzelfde uiterlijk als de enclosures. Voor de overige twee enclosures wordt citizen science ingezet. Het gaat om een heide- en een bosgebied, waarvoor geen replicagebieden beschikbaar zijn en een puur wetenschappelijk aanpak derhalve onmogelijk is. Voor de beoordeling van de wijzigingen die in deze twee enclosures plaatsvinden zijn foto's gemaakt.

Het oorspronkelijke hakhout dat de afzonderlijke landbouwakkertjes omzoomde, is inmiddels uitgegroeid tot bomen. Het hakhout zou in ere hersteld kunnen worden; dat is nu niet aan de orde. De akkertjes zijn alleen ge-egd; er is niets ingezaaid. Het doel is dat de oorspronkelijke bloemen terugkomen, waarmee insecten worden gelokt. Een positieve ontwikkeling is dat er gras groeit in het bos dat wordt bezocht. In de toekomst zullen er zaailingen van bomen kunnen kiemen. Het risico van gras is dat dit ook op de duinen groeit en het mos en kruiden verdringt. Hierin moet een balans worden gezocht.

Voor het volgen van de ontwikkelingen op de akkers zijn waarnemingen nodig, waaraan iedereen kan bijdragen, ook de bezoekers van de AWD. Een overweging voor Waternet is of het bij dit project gaat om educatie geven of om de bezoekers op onderzoek uit te laten gaan. Op de vraag hoe citizen science kan worden ingezet voor het volgen van de ontwikkeling van de twee akkers bij Panneland en betrokkenheid bij het onderzoek, worden de volgende ideeën geuit.

- Het gebruik van de app ObsIdentify stimuleren met het oog op educatie.
- Bij de ingang van de enclosure een trigger plaatsen met een opdracht aan de bezoekers die is gelinkt aan de app ObsIdentify.
- Bezoekers attenderen op de website www.waarnemingen.nl, waarop alle nieuwe waarnemingen per dag worden weergegeven. Dit enthousiasmeert mensen om op onderzoek uit te gaan.
- ObsIdentify onderdeel maken van het excursieprogramma of de app eraan linken.
- Een ontdekkingsapp voor de doelgroep educatie koppelen aan ObsIdentify. Hieraan eventueel een wedstrijdelement toevoegen.
- Bezoekers uitdagen te zoeken naar insecten die eerder in het gebied zijn waargenomen.
- Reclame maken voor de app ObsIdentify op de website van de AWD.
- Cameravallen voor insecten plaatsen om meer kennis over insecten op te doen.